

Poskytování individuální zpětné vazby formou slovního hodnocení v dějepise na 2. stupni ZŠ

Postup formativního hodnocení

I. Identifikační údaje:

Autor materiálu: Jana Masařová

Název školy, na níž autor působí: Základní škola Rumburk, Tyršova ulice 1066/2, okres Děčín,
p. o.

II. Kontext:

Cílová skupina: 9. ročník ZŠ

Předmět, v němž byl postup realizován: dějepis

Další relevantní informace: Materiál byl využit při distanční výuce.

Plánování výuky tematického celku

Název: Nástup komunismu 1948 a politické procesy 50. let

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny

Cíle výuky tematického celku / postupy vedoucí ke zjištění naplnění cílů:

Žáci rozpoznají a správně časově zařadí hlavní události českých moderních dějin v letech 1938–
1948 (přehledový, rámcový, opakovací cíl) / didaktický test – např. seřazovací úloha.

Žáci vyjmenují klíčové postavy a popíší jejich roli v únoru 1948 / didaktický test – přiřazovací nebo doplňovací úloha (E. Beneš, K. Gottwald).

Žáci vysvětlí pojmy nezbytné pro porozumění událostem souvisejícím s nástupem komunismu / didaktický test – doplňovací otevřená úloha.

Žáci zhodnotí postup převzetí moci KSČ v únoru 1948 / didaktický test – otevřená úloha nebo esej.

Žáci popíší důsledky únorových událostí pro občany Československa / didaktický test – otevřená úloha nebo esej.

Dlouhodobé – oborově specifické (dějepisné), ze kterých cíle tematického celku vycházejí:

Žáci si uvědomují roli osobnosti v dějinách.

Žáci si uvědomují možnosti a limity interpretace dějin.

Žáci vysvětlí důvody pro různé formy manipulace dokladů o minulosti (historických pramenů – zde zacházení s fotografií).

Žáci si uvědomují význam pečlivého zkoumání každého historického pramene, kritického přístupu (vědecká skepse vs. nedůvěra) a nutnosti opírat historická (vědecká) zjištění o kombinaci nezávislých pramenů.

Dlouhodobé cíle „nadoborové“ – průřezové téma Výchova demokratického občana:

Žáci rozpoznají a vysvětlí případy manipulativních projevů v přítomnosti / vyhledání analogické situace v současném světě.

Dlouhodobý cíl kompetenční – klíčová kompetence k učení:

Žáci reflektují svůj styl učení.

Konkretizace v tomto tematickém celku: Žáci napíší, co jim nejvíce pomohlo k lepšímu porozumění událostem v únoru 1948.

III. Realizace a hodnocení postupu formativního hodnocení:

Popis využití vybraného postupu formativního hodnocení (jeho modifikace)

Pro tuto aktivitu jsem vybrala jako metodu formativního hodnocení poskytování individuální zpětné vazby formou slovního hodnocení. Vzhledem k tomu, že test jsem zadávala v období, kdy se začínalo s distanční výukou, zvolila jsem tento způsob hodnocení jako adekvátní i s ohledem na věkovou kategorii žáků.

Postup zavádění a realizace postupu formativního hodnocení

S žáky jsem se dohodla, že tento test bude hodnocen slovně – bude hodnoceno vypracování, vlastní názory, doplnění nepřesných odpovědí. Zařazení slovního hodnocení do distanční výuky jsem považovala za efektivní. Každý žák dostal obsáhlé slovní hodnocení vypracovaného úkolu, které reflektovalo jeho práci.

Struktura výuky tematického celku a hlavní aktivity

1. hodina:

Úvodní hodina – seznámení s tématem roku 1948, krátká motivace, základní seznámení s tématem, diskuse

2. a 3. hodina – zhlédni video z cyklu Slavné dny *Den, kdy došlo ke komunistickému převratu (25. únor 1948)* (zdroj: Portál se vzdělávacími metodikami k pořadu Slavné dny internetové televize Stream.cz), žák vyplní připravený pracovní list

4. hodina – zhodnocení práce, shrnutí tématu, reflexe slovního hodnocení

Reflexe učitele

Jednotlivé práce se podařilo slovně ohodnotit, ale vzhledem k tomu, že žáků bylo ve třídě 24, bylo toto hodnocení časově náročné. Žáci se o téma zajímali, doptávali se na věci, které byly problematické. V dalším využití slovního hodnocení bych ráda zkombinovala formativní slovní hodnocení učitele s vrstevnickým hodnocením.

Reflexe žáků

Pro žáky toto písemné obsáhlé slovní hodnocení bylo novinkou i vzhledem k distanční výuce. Ocenili zpětnou vazbu učitele především z důvodu individuálního hodnocení a dovysvětlení nepochopených nebo problematických otázek. I někteří rodiče refletovali toto slovní hodnocení velmi pozitivně.

Doporučení při využití v praxi

Určitě bych doporučila zvolit kratší hodnocení. Jako možnost by se jevilo určit předem kritéria hodnocení, popř. využít připravených šablon. Dále je možno využít také slovního vrstevnického hodnocení nebo spojení hodnocení učitele a žáka.

IV. Přílohy, které dokumentují daný postup formativního hodnocení:

Příloha 1: Pracovní list 1948

Příloha 2: Ukázky zpracování žáků

Příloha 3: Slovní hodnocení učitele

V celém materiálu (včetně příloh) jsou použity fotografie, pracovní listy, obrázky, grafy atd. autora (pokud není uvedeno jinak). Fotografie jsou zároveň v souladu s GDPR.